

Rozbor díla: J. K. Šlejhar – Kuře Melancholik

Umělecký text

Analýza uměleckého textu

- Literární druh – epika
- Literární forma – próza
- Literární žánr – novela, psychologická próza
- Téma díla – bezohlednost společnosti vůči slabým, utrpení slabého jedince v krutém prostředí.
- Motivy díla – dětská nevinnost, krutost, šikana, soucit, vina, smrt
- Časoprostor – konec 19. století, venkovské prostředí (chalupa, dvůr, vesnice)
- Zasazení výňatku do kontextu díla – **děj:**

Malému chlapci umírá jeho milovaná maminka, ve stejnou dobu se na statku vylíhla kuřata – jedno zaostávalo, proto se o něj chlapec stará. Otec si přivedl novou ženu, která předstírá náklonnost k dítěti, ale on má rád jen Katlu. Po čase se stává paní domů a mění služebnictvo, Katla odchází od chlapce a místo ní přichází Pepka, jež chlapce nemá ráda a je velmi zlá. Pepka se stala pravou rukou hospodyně a navzájem chlapce „týrají“. Na statku si našel jediného přítele – a to zmíněné kuřátko, které zaostává za ostatními, chlapec se o něj stará. Zjistí, že má doma kuře, je bit a je odstrčeno od ostatních. Zdravotní stav chlapce se zhoršuje, a proto ho poslali do kůlny, kde po čase umřel a odchází za maminkou.

- Kompoziční výstavba – chronologická
- Vypravěč – er-forma; vševědoucí vypravěč
- Charakteristika postav
 - **chlapeček** – mimořádně citlivý, plachý, soucitný, oběť okolí
 - **kuře** – spojeno s chlapcem, zaostalé, podobný příběh s dítětem
 - **otec** – tvrdý, autoritativní, bez porozumění pro synovu povahu
 - **matka** – laskavá, milující, umře na nemoc
 - **Katla** – starší služebná, milá, hodná, vyhozená
 - **macecha** – obrovská nenávisť k dítěti, ztělesnění zla, sobecká, falešná
 - **Pepka** – hlavní služebná, pravá ruka macechy, společně týrají dítě

- Jazykové prostředky – naturalistické popisy, expresivní výrazy, psychologická detailnost
- Typy promluv – vypravěčský text, vnitřní monolog, nepřímá řeč
- Tropý a figury – naturalismus, symbolika, kontrast

Literárně-historický kontext

- Zařazení autora do literární(ho)
 - období – konec 19. století
 - skupiny – autoři kritického realismu s naturalistickými prvky
 - směru – realismus, naturalismus
- Další díla od autora – Zločin, Cvrček mého krbu
- Další podobní představitelé –
 - **Émile Zola** – *Zabiják*
 - **Guy de Maupassant** – *Kulička*
 - **Karel Matěj Čapek-Chod** – *Turbína*